

!احکامی که از روزه باید بدانیم

در حال حاضر به برکت فضایی که نظام اسلامی ایجاد کرده است دستیابی به احکام و پاسخ به مسائل شرعی کار چندان دشواری نیست. به این شرایط مساعد، امکانات روز را هم باید اضافه کرد که خروجی این کار را حداقل دو چندان کرده است؛ وسایلی نظیر صدا و سیما، نشریات و نرم افزارهای مربوطه و پایگاه اطلاع رسانی که این روزها به صورت زنده و بر روی خط به سوالا شرعی مراجعه کنندگان پاسخ می دهند.

با این همه امکانات موجود و در دسترس باز هم نیازهایی در این زمینه به چشم می خورد که از جنس دیگر است. یکی از این نیازمندیها در این بخش، بیان ساده، روان و به زبان روز احکام است؛ بدون آنکه ذره ای از معنای آن کاسته شود و یا محتوای آن تغییر کند.

بر این اساس تصمیم گرفتیم برخی از احکام روزه را که بیشتر مورد نیاز مردم متدین و روزه دار است را به همین سبکی که اشاره کردیم بیان کنیم.(۱)

بعد بفهمد که اذان صبح را گفته اند

اگر بررسی کردید و مطمئن شدید که اذان صبح نشده و مشغول سحری شدید اما بعد فهمیدید اذان گفته اند محتویات دهان را خارج کنید و بدانید که روزه شما صحیح است و قضا هم ندارد.

ملاک اذان ظهر است

هنگام اذان ظهر در جایی باشید که یا وطن شماست یا قصد دارید حداقل ده روز در آنجا اقامت کنید. حضور در حد ترخص(۲) آن منطقه هم مانند حضور در آن منطقه بی اشکال است.

خونی که از دهان و لثه خارج می شود

اگر خونی از دهان و لثه شما خارج شد و مقدارش زیاد بود آن را فرو نبرید که روزه را باطل می کند بلکه آن را خارج کنید ولی بدانی که شستن داخل دهان لازم نیست

اما اگر به قدری کم بود که هنگام مخلوط شدن با آب دهان دیگر خونی معلوم نبود آنگاه می توانید آن را فروبرده و نگران روزه خود هم نباشید.

تزریق آمپول و سرم

تزریق این موارد برای روزه دار ممنوع است:

۱) انواع سرمها

۲) (هر نوع آمپولی که در رگ تزریق می شود مگر آنکه برای بی حس کردن باشد

۲) (هر آمپولی که برای تقویت باشد. (۲)

یادآوری به کسی که روزه را فراموش کرده است

اگر روزه داری فراموش کرد که روزه است و خواست چیزی بخورد یا بنوشد لازم نیست به او تذکر داده و مانع او شوید.

منع پزشکی

اگر پزشکی متدین و امین شما را از روزه منع کرد و شما هم از گفته او اطمینان پیدا کردید که روزه برای شما ضرر دارد حق ندارید روزه بگیرید.

پاکی بعد از اذان صبح و عادت قبل از اذان مغرب

بانویی که بعد از اذان صبح عادت ماهانه او تمام شود و یا قبل از آنکه اذان مغرب شود عادت او شروع شود روزه آن روزش باطل است و باید قضای آن را به جا آورد.

مادری که شیر می دهد

مادری که شیر می دهد اگر روزه، شیر او را کم کرده و بچه را اذیت می کند یا برای خودش مضر است؛ می تواند روزه نگیرد(البته روزه برای او ممنوع نیست). بعد این روزه ها را قضا کند و برای هر روز ۷۵۰ گرم ماده غذایی به فقیر بدهد.

ترش کردن

اگر به دلایلی ترش کردید و مقداری ترشحات معده وارد فضای دهانتان شد از فرو بردن عمدی آن خودداری کنید و آن را از دهان خارج کنید.

اگر آبی که غرغره می کنید پایین رفت

اگر هنگام گرداندن آب در دهان یا همان غره غره کردن مقداری آب از گلوی شما پایین رفت، روزه تان باطل می شود.

مسواک و نخ دندان

مسواک زدن یا کشیدن نخ دندان ضرری به روزه شما نمی زند به شرط آنکه مراقب باشید چیزی از گلوی شما پایین نرود.

هر خوردنی و هر نوشیدنی روزه را باطل می کند(۴)

خوردنی و نوشیدنی هر مدل که باشد روزه را باطل می کند خواه متعارف باشد مثل نان و آب، خواه غیر متعارف باشد مثل خاک و نفت.

بردن سر زیر آب آبشار یا دوش حمام

اگر حجم آبی که پایین می ریزد به قدری است که به یکباره تمام سر را در بر می گیرد (مانند وقتی می شود که انسان سرش را در آب استخر فرو می کند) روزه باطل می شود.

اگر تشنگی یا گرسنگی به قدری شدت گرفت که نزدیک بود جان به جان آفرین تسلیم کنید می توانید فقط به مقداری که ضرورت را برطرف کرده و شما را نجات بدهد بنوشید یا بخورید اما مجاز به مقدار بیشتر و یا کار دیگری که روزه را باطل می کند نیستید. اگر اینگونه عمل کردید تنها یک روزه قضا بر عهده شما خواهد ماند

بعد از چند روز متوجه شدید که غسلتان باطل بوده است

اگر غسل کردید و چند روزی را هم روزه گرفتید اما بعد متوجه شدید که غسلتان باطل بوده است؛ نمازهایی که خوانده اید صحیح اند ولی روزه ها را باید قضا کنید.

در آستانه جان دادن

اگر تشنگی یا گرسنگی به قدری شدت گرفت که نزدیک بود جان به جان آفرین تسلیم کنید می توانید فقط به مقداری که ضرورت را برطرف کرده و شما را نجات بدهد بنوشید یا بخورید اما مجاز به مقدار بیشتر و یا کار دیگری که روزه را باطل می کند نیستید. اگر اینگونه عمل کردید تنها یک روزه قضا بر عهده شما خواهد ماند.

پی نوشت ها:

۱) (احکامی که در اینجا مطرح می شود بر اساس فتوای مقام معظم رهبری است که در پایگاه اطلاع رسانی ایشان قابل دسترسی است و اگر نظری از سایر مراجع عظام تقلید مطرح شود به آن اشاره خواهد شد.

۲) (برای آشنایی بیشتر با «حد ترخص» به مقاله «اندازه مسافت شرعی و حد ترخص» مراجعه کنید.

۳) (این حکم به احتیاط واجب است پس اگر مجتهدی در این مساله فتوا دارد می توان به آن مراجعه کرد.

۴) (از اینجا به بعد احکام بر اساس رساله توضیح المسائل امام (ره) بیان می شود؛ اما مسائلی طرح می شود که اختلاف چندانی بین مراجع عظام وجود ندارد.